

ANTICONCEPTIE IN DE SCHIJNWERPERS

Tuchtrecht in de Gezondheidszorg

mr. J.W. Sijstra – Meijer (Wendy)
coördinerend secretaris RTG Zwolle

De Tuchtcolleges voor de Gezondheidszorg

- Uitleg over de procedure
- Cijfers over aantallen klachten
- Casus uitgelicht voor verloskundigen over anticonceptie

Cijfers 2023

Regionale Tuchtcolleges

- ✓ Ingekomen klachten 1030
- ✓ 1004 afgehandelde klachten
- ✓ 7 klachten tegen verloskundigen
- ✓ 655 klachten tegen artsen

AFGEHANDELDE KLACHTEN PER BEROEPSGROEP					
	ZWOLLE	AMSTER-DAM	'S-HERTO-GENBOSCH	TOTAAL	%
APOTHEKER	1	6	2	9	0,9
ARTS	223	283	149	655	65
FYSIOTHERAPEUT	2	7	1	10	1
GEZONDHEIDSZORGPSYCHOLOOG	24	23	23	70	7
ORTHOPEDAGOOG-GENERALIST	3	4	2	9	0,9
PHYSICIAN ASSISTANT	1	2		3	0,3
PSYCHOTHERAPEUT	3	8	8	19	1,9
TANDARTS	8	26	12	46	4,6
VERLOSKUNDIGE	2	5		7	0,7
VERPLEEGKUNDIGE	18	48	23	89	8,9
ONBEKEND	15	36	24	75	7,5
NIET-BIG	5	3	4	12	1,2
TOTAAL	305	451	248	1004	100%

Procedure bij de Regionale tuchtcolleges

Tuchtnormen:

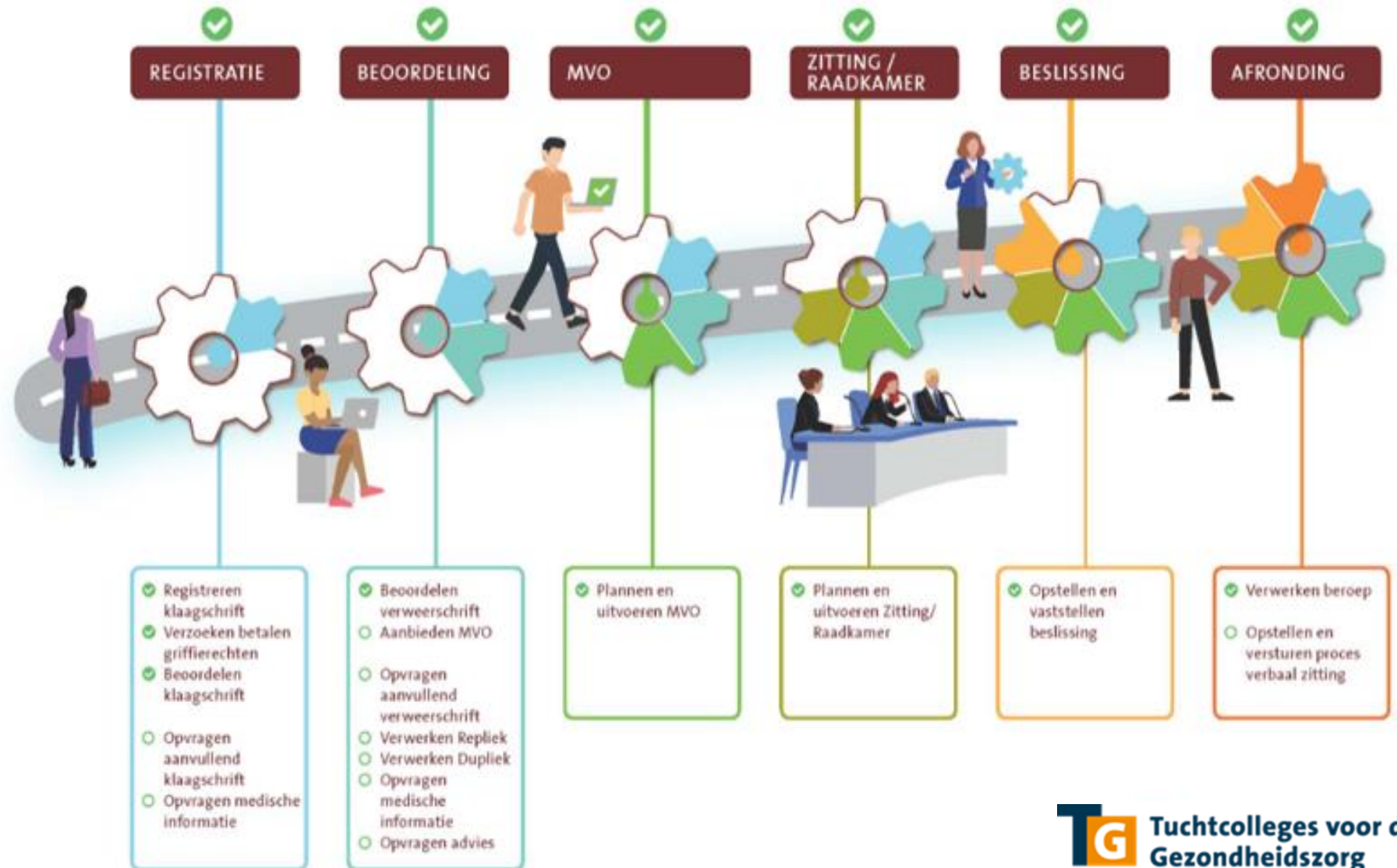
Artikel 47, eerste lid, van de Wet BIG

- **Eerste tuchtnorm:**
directe patiëntenzorg
Vb: zwangerschapsbegeleiding, operatie, wondverzorging, therapie, rapportage
- **Tweede tuchtnorm:**
enig ander handelen of nalaten in strijd met hetgeen een behoorlijk beroepsbeoefenaar betaamt, mits “weerslag” op individuele gezondheidszorg
Vb.: wangedrag, me-too, erfenissen, bejegening, fraude.

Procedure

- Klacht
- Griffierecht 50,--
- Aanvulling klaagschrift
- Verweer
- Mondeling Vooronderzoek
- 65% niet naar zitting

Wie mag er klagen?

- Rechtstreeks belanghebbende
- Nabestaanden
- Werkgever/opdrachtgever
- Inspecteur Gezondheidszorg en Jeugd

- Rechtstreeks belanghebbende is vaak patient, maar kan ook de naaste bestrekking zijn.
- Met toestemming van de patient kan iemand anders klagen.

Waar gaan klachten over?

- Onjuiste behandeling/verkeerde diagnose
- Geen of onvoldoende zorg
- Schending Beroepsgeheim
- Onvoldoende informatie
- Financieel onjuist handelen

- Klachten hebben altijd te maken met communicatie
- Iets wat goed is gegaan kan een klacht opleveren
- Soms levert iets wat niet goed is gedaan geen klacht op

Toetsnormen en bewijs

Toetsnormen

- Wet BIG
- Wet op de geneeskundige behandelingsovereenkomst
- Protocollen en richtlijnen ten tijde van handelen
- Individuele verantwoordelijkheid
- kennis van achteraf blijft buiten beschouwing

“Bewijs”

- Bewijsstandaard is aannemelijkheid
- Dossier kan dienen als bewijs (niet achteraf aanvullen, of inzichtelijk maken van aanvulling)
- Welles/nietes of verschil van inzicht wat gezegd is in gesprek. Bij geen aanvullend bewijs – woord van de een tegen woord van de ander – ongegrond

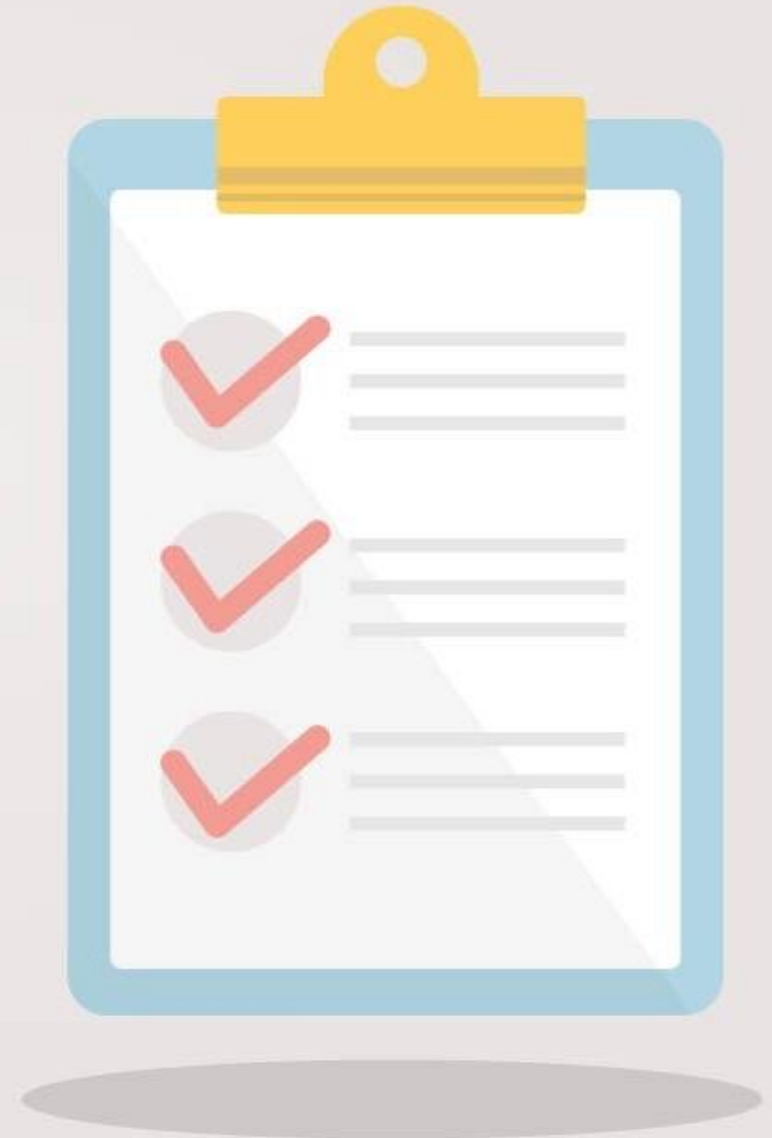
Uitspraken RTG 2023

Totaal afgehandeld zaken:

- 1004
- 300 zaken naar zitting
- 700 zaken voorzitters-of raadkamerbeslissing
- 162 zaken gegrond na zitting:

Maatregelen:

* geen maatregel	16
* waarschuwing	72
* boete	0
* berisping	35
* schorsing (vw)	19
* gedeeltelijke ontzegging	1
* doorhaling	12
* verbod herinschrijving	7

Casus ECLI:NL:TGZRAMS:2022:124

Feiten

De verloskundige heeft een Kyleena hormoonspiraal gezet bij klagster. Na de plaatsing bleek dat het spiraaltje de baarmoederwand had geperforeerd. Als gevolg hiervan heeft klagster een operatie moeten ondergaan om het spiraaltje te laten verwijderen.

Klacht/Verwijten

- Onvoldoende info over complicaties
- Geplaatst terwijl geen weerstand gevoeld en klagster abnormaal veel pijn had
- Klagster naar huis laten gaan bij een echo na plaatsing die alarmerend was

Beoordeling tuchtcollege

- Noemt KNOV, standpunt waarin, aanbevelingen van de Nederlands Huisartsen Genootschap (NHG)-standaard 'Anticonceptie' zijn overgenomen. Onder 'Aanvullingen specifieke situatie' kopje 'postpartum' staat het volgende: '(...) Bij wens voor een spiraal Het risico op uterusperforatie is verhoogd zolang de vrouw borstvoeding geeft. Het absolute risico neemt toe van 1 naar 6 per 1000 inserties. (minder dan 1%)

- informatie bij intake: niet door vlk gedaan, maar door collega. Daar niet verantwoordelijk voor. Maar bovendien: brochure en bijsluiters waarin complicatie wordt genoemd meegegeven. Bij behandeling heeft aangeklaagde vlk gevraagd of er vragen waren nav informatie. Dit werd ontkend.

- normen van de beroepsgroep: dat het voelen van weerstand voorafgaand aan plaatsing van een spiraal noodzakelijk is in die zin dat zonder het voelen van die weerstand de spiraal niet geplaatst mag worden, hetgeen de verloskundige ook erkent.

De dag na de ingreep is klagster gebeld door een collega van de verloskundige. Volgens klagster vertelde zij dat de verloskundige tegen de collega had gezegd dat ze geen weerstand had gevoeld bij het opmeten of plaatsen van het spiraaltje. De verloskundige ontkent dat zij dit tegen haar collega heeft gezegd. Het gaat hier om het woord van de één tegen dat van de ander. Het college kan daaraan dan ook geen oordeel verbinden. In het medisch dossier heeft de verloskundige genoteerd: "– Uterus tot fundus gesondeerd. Lengte: 9cm (...)". De verloskundige heeft op de zitting toegelicht dat zij hiermee heeft bedoeld dat zij bij het sonderen voorafgaand aan de plaatsing van de spiraal weerstand voelde op 9 centimeter.

- pijn: Dat klagster abnormaal veel pijn heeft gehad bij plaatsing of direct daarna wordt betwist door de verloskundige en blijkt ook niet uit de verklaring van de verloskundige in opleiding. Het enkele ervaren van pijn tijdens een spiraalplaatsing is op zichzelf voorts geen aanwijzing voor een perforatie.

- Uit de toelichting van de verloskundige blijkt dat zij op de echo's het spiraaltje onvoldoende in beeld kreeg. De verloskundige heeft hierop besloten om de beelden met een collega te overleggen. Dit is ook zo aan klagster uitgelegd. Klagster is weggegaan, nadat er een vervolgspraak voor een week later was gemaakt maar met de duidelijke instructie dat als zij bij buikpijn, ruim bloedverlies en/of koorts direct moest bellen. Al binnen een half uur nadat klagster de praktijk heeft verlaten heeft de verloskundige overleg gehad met een collega en wordt klagster gebeld met de vraag om direct terug te komen en heeft zij vervolgens meteen adequate vervolgacties ingezet. Uit de hele gang van zaken na de spiraalplaatsing leidt het college af dat de verloskundige adequaat en direct heeft gehandeld.

RTG: klacht ongegrond

Casus ECLI:NL:TGZCTG:2024:5

Feiten

Huisarts heeft anticonceptiepil voorgeschreven aan 22 jarige patiënte. 4 weken later wordt zij levenloos aangetroffen door haar vriend (ochtend na bezoek op HAP met buikklachten). Achteraf bleek sprake van een voldragen zwangerschap (jongetje 36 weken), de foetus was ook overleden. Zwangerschap niet zichtbaar en niet bekend (ook niet bij pt zelf).

Klacht/verwijt

- Menstruatiepatroon niet uitgevraagd en niet gevraagd naar mogelijkheid zwangerschap

Beoordeling Tuchtcollege

- Aangeklaagde is waarnemend huisarts 4 april 2018 gesprek en voorschrijven anticonceptiepil. Gevraagd naar menstruatiepatroon en bijzonderheden. Geen indicaties van zwangerschap en onderzoek daarnaar is niet voorgeschreven in NHG standaard Anticonceptie (2015). Lichamelijk onderzoek alleen aangewezen bij overgewicht of hoge bloeddruk. Risicofactoren: gestopt met roken, trombose en hartproblemen familiair bleken niet uit voorgeschiedenis. Doel dossier is goede hulpverlening te waarborgen en continuïteit en kwaliteit van zorg. Geen bijzonderheden om te noteren op 4 april 2018. Had wel meer kunnen noteren zegt huisarts achteraf zelf.
- Wetenschap achteraf: overlijden door sepsis bij een intra-uteriene infectie buiten beschouwing laten
- Op zitting heeft huisarts verteld altijd website thuisarts.nl te doorlopen en daarmee komen alle relevante onderdelen aan de orde en volgens RTG voldoende adequaat.
- Anticonceptieconsult niet gericht op vaststellen zwangerschap en hoefde niet uitgevraagd te worden. Hormonale anticonceptie is bovendien niet schadelijk voor een ongeboren kind. Gehandeld conform NHG standaard.
- Roken belangrijke contra-indicatie en uitgevraagd. De huisarts had uitgebreider kunnen noteren 'trombose-'. Maar als er geen bijzonderheden zijn hoeft huisarts dat niet te noteren.
- Dossiervoering summier, maar onmogelijk alles te vermelden en ook niet verplicht. Kijkend naar het doel van dossier niet zodanig onzorgvuldig dat het tuchtrechtelijk verwijtbaar is. Huisarts heeft aangegeven inmiddels uitgebreider dossier bij te houden.
- Publicatie in staatscourant want van deze uitspraak kunnen zorgverleners leren
- CTG heeft uitspraak RTG bevestigd

Casus ECLI:NL:TGZRZWO:2024:38

Feiten

Collega van aangeklaagde huisarts heeft koperspiraal geplaatst. Na 5 weken komt klagster met klachten van aanhoudend vaginaal bloedverlies. Advies: maand wachten of klachten verminderen. Geen inwendig onderzoek. Ondanks koperspiraal zwanger geraakt.

Klacht/verwijt

- Spiraal niet goed geplaatst
- Zes weken daarna geen controle of verwijzing ondanks klachten aanhoudend bloedverlies
- Nazorg onvoldoende toen zwangerschap bleek

Beoordeling college

- Spiraal niet geplaatst door aangeklaagde huisarts en daarvoor niet tuchtrechtelijk verantwoordelijk (praktijkhouder waar de aangeklaagde huisarts waarnam had spiraal geplaatst)
- Vijf weken en vier dagen na plaatsing op consult. Ging over twijfel die klagster had over keuze koperspiraal vanwege aanhoudend bloedverlies. Afspraak: pas overstappen naar ander type spiraal als bloeden niet binnen één maand zou verminderen.
Huisarts had kunnen zien dat nacontrole nog niet had plaatsgevonden en aanhoudend bloedverlies ook kon betekenen dat koperspiraal niet (meer) op de juiste plek zat. Onder die omstandigheden had hij ligging spiraal moeten controleren of controle over één maand moeten afspreken. Dit gedeelte gegrond.
- Nadat zwangerschap bleek heeft huisarts met gynaecoloog overlegd over koperspiraal verwijderd moest worden. Antwoord telefonisch met klagster besproken. Nog aantal keren geprobeerd telefonisch contact te krijgen. Later begreep huisarts van praktijkhouder dat contact niet op prijs werd gesteld. Toen heeft zij niet opnieuw geprobeerd contact op te nemen. Geen tuchtrechtelijk verwijt aan de huisarts.
- Maatregel: waarschuwing. Focus op hulpvraag en belangrijke info niet meegewogen bij evaluatie. Maar onderzoek had echt niet achterwege ogen blijven gelet op risico's daarvan. Wezen belang dat hij alle relevante omstandigheden uitvraagt, onvoldoende gebeurd. Wel overtuigende reflectie, maar geen omstandigheden waardoor opleggen maatregel achterwege kan blijven.

VRAGEN?

Do's en Don'ts

- Noteer in je dossier, daar heb je regie
- Laat je bijstaan door een professioneel gemachtigde
- Toetsbare opstelling

Message

Een klacht, zelfs een gegronde, maakt je geen slechte verloskundige!

**TAKE HOME
MESSAGES**

ANTICONCEPTIE IN DE SCHIJNWERPERS

Dank voor je aandacht
